

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**НАСТУПНІСТЬ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДНЗ ТА
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
З ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ
ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ**

Виконала:

Силенко Людмила Анатоліївна
магістрантка 6 МПО групи

Науковий керівник:

канд. пед. наук, викладач-методист
Кочерга О.М.

Актуальність теми дослідження

Зі вступом дитини до школи настає абсолютно новий етап її життя, до якого вона повинна бути достатньо підготовленою. Ця готовність передбачає перш за все здатність виконувати серйозну діяльність, що дає дитині не лише нові права, але й покладає на неї виконання складних обов'язків. Маленький школяр вправі розраховувати на увагу вчителя та однокласників і разом з тим сам зобов'язаний систематично виконувати всі завдання педагога, поводитися відповідно до шкільних правил незалежно від того, хоче він цього в даний момент чи ні.

Науковий апарат дослідження

Об'єктом магістерського дослідження є процес формування мотиваційної готовності дитини до шкільного навчання.

Предмет дослідження – система навчально-виховної роботи щодо забезпечення наступності в діяльності вихователя ДНЗ та вчителя початкової школи з формування мотиваційної готовності дітей до навчання у школі.

Мета магістерського дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності впливу системи навчально-виховної роботи щодо забезпечення наступності в діяльності вихователя ДНЗ та вчителя початкової школи з формування мотиваційної готовності дітей до навчання у школі.

Завдання

- Проаналізувати стан вивчення проблеми мотиваційної готовності дітей шестирічного віку до шкільного навчання та забезпечення наступності в роботі вихователя ДНЗ і вчителя початкової школи у її вирішенні.
- Розкрити сутність понять «психологічна готовність до навчання в школі», «мотиваційна готовність», «наступність у роботі вихователя ДНЗ та вчителя».
- Дослідити рівні сформованості мотиваційної готовності дітей шестирічного віку до навчання у школі.

Завдання (продовження)

- Розробити, теоретично обґрунтувати та експериментальним шляхом перевірити ефективність впливу системи навчально-виховної роботи вчителя початкової школи, яка є логічним продовженням роботи вихователя ДНЗ, на процес формування мотиваційної готовності дітей шестирічного віку до шкільного навчання.
- Підготувати методичні рекомендації вчителю початкової школи щодо забезпечення наступності в діяльності вихователя ДНЗ та вчителя початкової школи з формування мотиваційної готовності дітей до навчання у школі.

Гіпотеза дослідження

полягає в припущенні, що впровадження системи навчально-виховної роботи буде позитивно впливати на процес підвищення мотиваційної готовності дитини шестирічного віку до шкільного навчання за умови дотримання її наступності в діяльності вихователя ДНЗ та вчителя початкової школи.

Методи наукового дослідження:

- *теоретичні*: аналіз наукової та психолого-педагогічної літератури для зіставлення та порівняння різних поглядів учених на проблему мотиваційної готовності школярів до навчання в школі, визначення напрямів дослідження та понятійно-категоріального апарату; класифікація та систематизація теоретичних даних; прогнозування, логічне узагальнення;
- *емпіричні*: педагогічне спостереження, бесіда, педагогічний експеримент; діагностичні методи (анкетування, опитування, тестування); кількісний і якісний аналізи результатів зрізових робіт з метою з'ясування ефективності розробленої методики.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ:

навчально-виховний комплекс «школа – дитячий садок» с. Удайці Прилуцького району Чернігівської області. Дослідженням було охоплено 18 учнів першого класу.

Мета педагогічного дослідження:

експериментально перевірити вплив системи навчально-виховної роботи, в основі якої лежить принцип наступності у діяльності вихователя ДНЗ та вчителя початкової школи, на підвищення рівня сформованості мотиваційної готовності учнів 1-го класу до навчання у школі.

Констатувальний етап

Метою констатувального етапу було вивчення якісних характеристик мотиваційної готовності учнів 1-го класу до навчання у школі, аналіз системи пропедевтичної роботи, яка проводилась вихователем ДНЗ з дітьми у період їх перебування у дитячому навчально-виховному закладі та виявлення труднощів адаптації дітей до шкільного навчання, які пов'язані з мотиваційною готовністю.

**Узагальнені результати рівнів сформованості
мотиваційної готовності учнів
1-го класу за всіма методиками
(констатувальний етап педагогічного експерименту)**

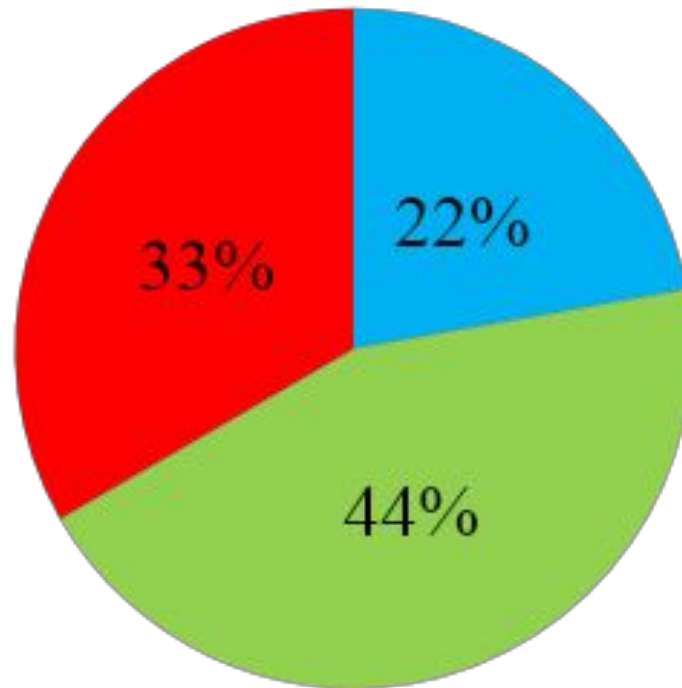
Методики	Рівні					
	Високий		Середній		Низький	
	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
Опитувальник для визначення рівня сформованості шкільної мотивації учня 1-го класу	4	22%	10	56%	4	22%
	6	33%	8	45%	4	22%
«Драбинка мотивів» (А.В. Божович, В.К. Маркова)	6	33%	8	45%	4	22%

Методики	Рівні					
	Високий		Середній		Низький	
	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
Анкета для оцінювання рівня шкільної мотивації та адаптації Н. Лусканової	4	22%	10	56%	4	22%
Малюнкova методика «Про найцікавіше» і «У школі»	6	33%	7	39%	5	28%
«Розмова про школу»(за Т. А. Нежновою)	4	22%	8	45%	6	33%

Методики	Рівні					
	Високий		Середній		Низький	
Тест вивчення мотиваційної готовності дитини до навчання у школі (за Т. Д. Марцинковською)	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
		4	22%	8	45%	6
Графічний тест на виявлення навчальної мотивації (за М. Гінзбургом)	6	33%	7	39	5	28%
	4	22%	8	45%	6	33%

Співвіднесення рівнів сформованості мотиваційної готовності до навчання учнів 1-го класу

■ Високий ■ Середній ■ Низький

ФОРМУВАЛЬНИЙ ЕТАП ЕКСПЕРИМЕНТУ

Метою наступного, формувального етапу педагогічного експерименту була розробка експериментальної системи навчально-виховної роботи вчителя початкових класів з урахуванням попередньої роботи, проведеної вихователем ДНЗ, щодо підвищення рівня сформованості мотиваційної готовності учнів 1-го класу до навчання у школі та з метою забезпечення успішності їх шкільної адаптації.

Корекційно-розвивальна програма

- 1 Заняття:** Гра «Інтерв'ю»;Бесіда-гра «Я йду до школи»;Гра «Пантоміма»
- 2 Заняття:** Гра «Я готуюсь до школи»; Проектна корекційна-розвивальна методика «Я малюю школу»; Гра «Школа-казка»
- 3 Заняття :** Гра «Сокіл і лис; Гра «Пташка»; Вправа «Я не можу – я можу – я спробую»
- 4 Заняття :** Гра «Підніми руку»; Гра «Складаємо фігури»
- 5 Заняття :** Гра «Першокласник»; Гра «Чорне - біле не бери, так і не говори»
- 6 Заняття :** День «відкритих дверей для друзів-дошкільнят»;
- 7 Заняття :** Вправа «Намалюй пароплав»; Гра «Три рухи»
- 8 Заняття :** Бесіда на загальну обізнаність; Вправа «Прості узагальнення»; Гра «Ланцюжок»
- 9 Заняття :** Гра «Чарівний квадрат», Бесіда «Школа»
- 10 Заняття :** Вправи на вміння дитини регулювати контролювати свої емоції і поведінку.

Динаміка мотиваційної готовності учнів 1-го класу до навчання в школі під впливом системи навчально-виховної роботи (порівняння результатів констатувального та контрольного експериментів)

Методики	Етап дослідж.	Рівні					
		Високий		Середній		Низький	
Опитувальник для визначення рівня сформованості шкільної мотивації учня 1-го класу		К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
	До експерименту	4	22%	10	56%	4	22%
	Після експерименту	4	22%	12	67%	2	11%
	Приріст	0	0%	+2	+9%	-2	-11%

Методики	Етап дослідж.	Рівні					
		Високий		Середній		Низький	
		К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
«Драбинка мотивів» (А. В. Божович, В.К. Маркова)	До експерименту	6	33%	8	45%	4	22%
	Після експерименту	7	39%	10	56%	1	5%
	Приріст	+1	+6%	+2	+11%	-3	-17%
	До експерименту	4	22%	10	56%	4	22%
Анкета для оцінювання рівня шкільної мотивації та адаптації Н. Лусканової	Після експерименту	6	33%	12	67%	0	0%
	Приріст	+2	+11%	+2	+11%	-4	-22%
	До експерименту	4	22%	10	56%	4	22%

Методики	Етап дослідж.	Рівні					
		Високий		Середній		Низький	
		К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
«Розмова про школу» (за Т. А. Нежновою)	До експерименту	4	22%	8	45%	6	33%
	Після експерименту	7	39%	10	56%	1	5%
	Приріст	+3	+17%	+2	+11%	-5	-28%
Малюнкova методика «Про найцікавіше» і «У школі»	До експерименту	6	33%	7	39%	5	28%
	Після експерименту	7	39%	9	50%	0	0%
	Приріст	+2	+11%	+2	+11%	-4	-22%

Методики	Етап дослідж.	Рівні					
		Високий		Середній		Низький	
Тестування мотиваційної готовності дитини до (за Т.Д. Марцинковською)		К-сть учнів	%	К-сть учнів	%	К-сть учнів	%
	До експерименту	4	22%	8	45%	6	33%
	Після експерименту	7	39%	10	56%	1	5%
	Приріст	+2	+11%	+1	+5%	-3	-16%
Графічний тест на виявлення навчальної мотивації (за М. Гінзбургом)	До експерименту	6	33%	7	39%	5	28%
	Після експерименту	6	33%	12	67%	0	0%
	Приріст	+1	+6%	+2	+11%	-3	-17%

Динаміка мотиваційної готовності дітей до навчання в школі

(порівняння результатів констатувального та контрольного експериментів)

